

PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2004. gada 14. oktobrī *

Lieta T-56/02

Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG, Minhene (Vācija), ko pārstāv V. Knaps [*W. Knapp*], T. Millers-Ibolds [*T. Müller-Ibold*] un B. Bergmans [*B. Bergmann*], advokāti, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv S. Reitings [*S. Rating*], pārstāvis, kam palīdz F. Hermans [*F. Hermanns*], advokāts, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par Komisijas 2001. gada 11. decembra Lēmuma 2003/25/EK atcelšanu attiecībā uz procedūru saskaņā ar EK Līguma 81. pantu (Lieta COMP/E-1/37.919 (ex 37.391) — Bankas komisijas maksa par EUR zonas valūtu maiņu — Vācija) (OV 2003, L 15, 1. lpp.).

* Tiesvedības valoda — vācu.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA

(piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja P. Linda [*P. Lindh*], tiesneši R. Garsija-Valdekasass [*R. García-Valdecasas*] un Dž. D. Kuks [*J. D. Cooke*],

sekretārs H. Jungs [*H. Jung*],

ņemot vērā rakstveida procesu 2004. gada 14. oktobrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas priekšvēsture

Atbilstošais tiesiskais regulējums

- ¹ EK līguma 109.L panta 4. punkts (jaunajā redakcijā — EKL 123. panta 4. punkts) nosaka, ka Eiropas Ekonomiskās un monetārās savienības (EMS) trešā posma pirmajā dienā Padome nosaka neatsaucami fiksētus maiņas kursus to dalībvalstu valūtām, kuras atbilstoši EK līgumam pieņem vienoto valūtu (turpmāk tekstā — “iesaistītās dalībvalstis”), un atbilstīgi kuram šīs valūtas aizstāj ar euro [*euro*].

- 2 EK līgumam pievienotā Protokola par Eiropas Centrālo banku (ECB) Sistēmas statūtiem un Eiropas Centrālās Bankas statūtiem (turpmāk tekstā — “ECBS statūti” 52. pants nosaka:

“Banknošu maiņa Kopienas valūtā

Ievērojot neatsaucami fiksētos maiņas kursus, ECB Padome veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka valstu centrālās bankas to valūtu banknotes, kuru maiņas kursi ir neatsaucami fiksēti, maina līdzvērtīgi to attiecīgai nominālvērtībai.”

- 3 1995. gada 15. un 16. decembra sanāksmē Madridē Eiropadome apliecināja, ka EMS trešais posms sāksies 1999. gada 1. janvārī, atbilstoši EK līguma 109.J pantam (jaunajā redakcijā — EK 121. panta 4. punkts).
- 4 Galvenie tiesiskā regulējuma elementi attiecībā uz euro ieviešanu un lietošanu ir noteikti šādos tiesību aktos:

— Padomes 1997. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 1103/97 par dažiem noteikumiem attiecībā uz euro ieviešanu (OV L 162, 1. lpp.), un

— Padomes 1998. gada 3. maija Regula (EK) 974/98 par euro ieviešanu (OV L 139, 1. lpp.).

- 5 Regulas Nr. 1103/97 4. pants paredz noteikumus, kas attiecas uz valūtas konvertēšanu starp euro un iesaistīto dalībvalstu monetārajām vienībām. Šī panta 3. punkts nosaka, ka “[m]aiņas kursus izmanto abpusējai konvertēšanai euro vienības un valsts valūtas vienību starpā. Neizmanto apgrieztās likmes, ko atvasina no maiņas kursiem”.

- 6 No Padomes Regulas Nr. 974/98 2. un 3. panta izriet, ka, sākot ar 1999. gada 1. janvāri, iesaistīto dalībvalstu valūta ir euro, ar ko atbilstīgi valūtas maiņas kursam tiek aizstāta iesaistītās dalībvalsts valūta.

- 7 Regulas Nr. 974/98 10. un 11. pants nosaka 2002. gada 1. janvāri kā datumu, sākot ar kuru apgrozībā tiek laistas euro denominācijas banknotes un monētas.

- 8 Regulas Nr. 974/98 5.–9. pants ietver pārejas perioda noteikumus, kas piemērojami laika posmā no 1999. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 1. janvārim (turpmāk tekstā — “pārejas periods”).

- 9 Turklāt, sākot ar 1997. gada 15. maiju, Komisija aicināja banku sektora, iestāžu un patērētāju pārstāvjus piedalīties sarunās pie apaļā galda par pārejas uz euro praktiskajiem aspektiem (Apstridētā lēmuma 40. apsvērums). Proti, no pārskata ziņojuma, kas sagatavots pēc sarunām pie apaļā galda (Komisijas Ekonomikas un finanšu jautājumu ģenerāldirektorāts, sarunas pie apaļā galda par pārejas uz euro praktiskajiem aspektiem, 1997. gada 11. jūnija dokuments II/301/97) izriet, ka banku pārstāvji “izteica vēlēšanos, lai pārejas perioda laikā būtu iespējams iekasēt komisijas maksu par dažādu iesaistīto dalībvalstu banknošu maiņu: ir skaidrs, ka būtu zudis risks saistībā ar valūtas maiņu, tādējādi samazinot izmaksas par aptuveni 20 %, taču

pārējas izmaksas nemainītos”, taču patērētāju apvienības iestājās pret šādu ierosinājumu. Sarunu pie apaļā galda laikā *Deutsche Bank* norādīja, ka tā pārējas perioda laikā ir iecerējusi iekasēt samaksu par valūtas maiņu no personām, kurām tajā nav kontu, taču sniegt šo pakalpojumu bez maksas saviem klientiem.

- 10 Pēc 1997. gada 15. maija sarunām pie apaļā galda Komisija uzticēja ekspertu grupai izpētīt, vai un kādā veidā bankas varētu pieprasīt atlīdzību par valūtas maiņas pakalpojumu iesaistītajās dalībvalstīs.

- 11 Ekspertu grupas būtiskie secinājumi attiecībā uz pārējas periodu bija šādi (Ekspertu grupas [ziņojums] par banku komisijas maksu par bankas pakalpojumiem pārejot uz euro, 1997. gada 20. novembris; dokuments minēts Apstrīdētā lēmuma 137. apsvērumā, 56. zemsvītras piezīme):
 - attiecībā uz iesaistīto dalībvalstu valūtu banknotēm, ECBS statūtu 52. pants nosaka, lai EUR zonas centrālās bankas pārējo iesaistīto dalībvalstu valūtu banknotes, kuru maiņas kursi ir neatsaucami fiksēti, maina līdzvērtīgi to attiecīgajai nominālvērtībai, taču nav normas, kas liegtu komercbankām par šāda veida pakalpojumu iekasēt atlīdzību;

 - kas attiecas uz pārredzamību, pienākums ievērot neatsaucami fiksēto maiņas kursu ikvienā operācijā nozīmē, ka komisijas maksai jābūt norādītai atsevišķi no neatsaucami fiksētā maiņas kursa, un tā nedrīkst būt noslēpta starpībā starp pirkšanas un pārdošanas kursiem.

12 1997. gada 20. novembra ziņojuma pielikumā ietvertajā memorandā ekspertu grupa norāda:

“19. Nepastāv ES līmeņa vai valsts tiesību normas, kas liegtu komercbankām, valūtas maiņas birojiem un citām iestādēm iekasēt komisijas maksu par šo pakalpojumu. No ekonomikas viedokļa, nevar noliegt, ka tas ir “pakalpojums”, kura rezultātā, pretēji grāmatvedības pārvedumiem, tiek apmainīti juridiski atšķirīgi elementi.

[..]

Pārskatāmība

23. Būtisks ierobežojums apgalvojumam, ka zināmos gadījumos var tikt iekasēta komisijas maksa (piemēram, par valsts banknošu un monētu maiņu pret citas valsts banknotēm un monētām) ir pārskatāmības prasība, paredzot samaksu par šo maiņu. Šobrīd bankas un valūtas maiņas biroji daudzās dalībvalstīs samaksu par maiņu novērtē kā pilnu “starpību” starp valūtas “pirkšanas” un “pārdošanas” kursiem. Ar EUR ieviešanas brīdi šāds izcenojums būtu pretrunā ar pareizu maiņas kursa piemērošanu atbilstoši EKL 109.L panta 4. punktam. Šāda starpība starp pirkšanas un pārdošanas kursu (t.i. starpība tās pašas valūtas ietvaros) visticamāk ir pretrunā ar patērētāju tiesību aizsardzības normām ES un/vai valsts līmenī. Šis ierobežojums ir piemērojams ikvienā gadījumā, kad tiek pieprasīta komisijas maksa par valūtas maiņu: tai jābūt tieši, nevis netieši noteiktai.

[..]

Secinājumi

[..]

- Par banknošu un monētu maiņu pārejas periodā var prasīt komisijas maksu, ja ir pārskatāmi redzams, ka komisijas maksu veido apstrādes izdevumi.”
- 13 Kas attiecas uz to, vai bankas bija iecerējušas pieprasīt komisijas maksu par iesaistīto dalībvalstu banknošu maiņu, 1997. gada 20. novembra Ekspertu ziņojums norāda, ka vairums banku bija iecerējušas pieprasīt šādu komisijas maksu, kaut arī tā nebūtu tik augsta kā iepriekš maksājamā, ievērojot to, ka nepastāv valūtas maiņas risks.
- 14 Atkārtojot patērētāju apvienību izteikto viedokli, ekspertu grupa uzskatīja, ka pāreja uz EUR būtu pieņemama vieglāk, ja bankas pārtrauktu pieprasīt komisijas maksu par maiņu. Ekspertu grupa norādīja, ka tā atbalstītu “labas prakses” standartu, kas paredzētu maiņu bez komisijas maksas.
- 15 Šie faktori minēti arī *Cahiers de l'euro* 21. numurā, ko Komisija ir publicējusi 1998. gadā precīzi nenoteiktā datumā.

- 16 Pēc šīm konsultācijām tika pieņemta Komisijas 1998. gada 23. aprīļa Rekomendācija 98/286/EK par banku komisijas maksām par konvertāciju EUR (OV L 130, 22. lpp.; turpmāk tekstā — “Komisijas 1998. gada 23. aprīļa rekomendācija”). Tās 2. pants bankām paredz virkni labas prakses principu par konvertāciju bez komisijas maksas. Šie principi neattiecas uz EUR zonas banknošu un monētu maiņu pārejas periodā. Komisijas 1998. gada 23. aprīļa rekomendācijas 3. pants formulēts šādi:

“3. pants — pārskatāmība

1. Attiecībā uz konvertāciju no valsts valūtas vienības uz EUR vienību un otrādi, un uz visu iesaistīto dalībvalstu banknošu un monētu maiņu, bankām skaidri jānorāda maiņas kurss saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1103/97 prasībām, un atsevišķi no maiņas kursa jānorāda jebkādi citi maksājumi, kas tikuši piemēroti.

2. Ja bankas par konvertāciju vai maiņu, kas nav minēta 2. pantā, iekasē komisijas maksu vai ja bankas neīsteno vienu vai vairākus no 2.b pantā paredzētajiem nosacījumiem, tām jāsniedz skaidra un pārskatāma informācija par šo komisijas maksu par maiņu vai konvertāciju, sniedzot saviem klientiem:

- a) iepriekšēju (*ex ante*) rakstveida informāciju par visa veida komisijas maksu par valūtas maiņu vai konvertāciju, ko tās grasās piemērot, un

- b) īpašu informāciju (*ex post*) par piemēroto komisijas maksu par maiņu vai konvertāciju, norādot to izrakstā no bankas konta vai kartes īpašnieka konta un cita veida dokumentos, kas izmantoti saziņai ar klientu. Ar šo informāciju bankas klientiem skaidri jāparāda maiņas kursa piemērošana atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1103/97 prasībām, komisijas maksu par maiņu vai konvertāciju norādot atsevišķi no maiņas kursa un jebkādiem citiem maksājumiem, kas tikuši piemēroti.”

Apstrīdētais lēmums

- 17 Šī lieta skar Komisijas 2001. gada 11. decembra Lēmumu 2003/25/EK attiecībā uz prasību atbilstoši EK Līguma 81. pantam (Lieta COMP/E-1/37.919 (*ex 37.391*) — Bankas komisijas maksas par EUR zonas valūtu maiņu — Vācija) (OV 2003, L 15, 1. lpp., turpmāk tekstā — “Apstrīdētais lēmums”).
- 18 Starp valūtas maiņas pakalpojumiem ir nepieciešams nošķirt bankas līdzekļu konvertāciju un banknošu un monētu maiņu jeb “valūtas maiņu”. Tikai pēdējam pakalpojuma veidam ir nozīme apskatāmajā lietā, un to iespējams tādējādi iedalīt divās kategorijās: pirmkārt, liela apjoma valūtas maiņa, kas ļauj bankām apmainīt lielu banknošu daudzumu (turpmāk tekstā — “valūtas maiņas pakalpojumi bankas ietvaros”) un, otrkārt, valūtas maiņas pakalpojumi, kas tiek sniegti indivīdiem un kas skar nelielu banknošu daudzumu.
- 19 Pirms EUR ieviešanas atlīdzība par valūtas maiņas pakalpojumu Vācijā parasti netika atsevišķi iekasēta — samaksa par šiem pakalpojumiem bija iekļauta maiņas kursā, par kādu kredītiestādes un valūtas maiņas biroji iepirka valūtu no klientiem un pārdeva to tiem. Valūtu iepērkot, kurss bija zemāks par tirgus atsauces likmi un

valūtu pārdodot, kurss bija augstāks par šo likmi (Apstrīdētā lēmuma 38. apsvērumš). Šī starpība, salīdzinot ar tirgus atsauces kursu, nereti tiek dēvēta par "kursa starpību".

20 Apstrīdētā lēmuma adresāti ir piecas Vācijas bankas:

— *Commerzbank*;

— *Dresdner Bank*;

— *Bayerische Hypo- und Vereinsbank* (turpmāk tekstā — "HVB" vai arī "prasītāja");

— *Deutsche Verkehrsbank* (turpmāk tekstā — "DVB");

— *Vereins- und Westbank* (turpmāk tekstā — "VIW").

21 Prasītāja darbojas kā universāla banka galvenokārt Vācijā. Tā ir izveidota 1998. gada 1. septembrī notikušās *Bayerische Hypotheken- und Wechselbank* un *Bayerische Vereinsbank AG* apvienošanās rezultātā. Prasītāja ir lielākā akciju īpašniece *VIW*.

- 22 1999. gada sākumā Komisija uzsāka izmeklēšanu pret aptuveni 150 bankām, to skaitā arī prasītāju, no septiņām dalībvalstīm, proti, Beļģijas, Vācijas, Īrijas, Nīderlandes, Austrijas, Portugāles un Somijas. Komisijai bija aizdomas, ka bankas ir savstarpēji vienojušās pārejas perioda laikā noteikt cenu par valūtas maiņas pakalpojumiem attiecībā uz noteiktu iesaistīto dalībvalstu valūtām. Lai gan sākotnēji izmeklēšana tika uzsākta ar vienu lietas numuru, Komisija savu izmeklēšanu turpināja, uzsākot atsevišķu procedūru par karteļu pastāvēšanu iesaistītajās dalībvalstīs.
- 23 Kopš 1999. gada 8. februāra Komisija ir pieprasījusi informāciju no trim Vācijas banku apvienībām atbilstoši Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17 –Pirmā regula par Liguma [81.] un [82.] panta istenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.) — 11. pantam, kas pamatā attiecas uz atbildību par valūtas maiņas pakalpojumu.
- 24 1999. gada 16. un 17. februārī Komisija veica izmeklēšanu *Dresdner bank* un *Deutsche Bank* centrālajos birojos Frankfurtē pie Mainas.
- 25 1999. gada 19. oktobrī Komisija aptuveni 240 bankām EUR zonā izsūtīja anketu, lūdzot tām atbilstoši Regulas Nr. 17 11. pantam sniegt datus par komisijas maksu par valūtas maiņu, kas iekasēta pirms un pēc EUR ieviešanas. Šī anketa tika izsūtīta 42 Vācijas bankām, to skaitā Apstrīdētā lēmuma adresātiem (Apstrīdētā lēmuma 22. apsvērums).
- 26 1999. gada 20. un 21. oktobrī Komisija veica izmeklēšanu Nīderlandē, *GWK Bank* (turpmāk tekstā — “*GWK*”) centrālajā birojā (Apstrīdētā lēmuma 20. un 21. apsvērums).

27 Ar 2000. gada 3. un 10. augusta vēstulēm Komisija šādām bankām nosūtīja paziņojumu par iebildumiem:

- *Commerzbank*;
- *DVB*;
- *HVB*;
- *Reisebank*;
- *Dresdner Bank* (turpmāk tekstā — “*Dresdner*”);
- *VUW*;
- *Bayerische Landesbank Girozentrale*;
- *SEB Bank* (līdz šim dēvēta *BfG*);
- *Hamburgische Landesbank Girozentrale*;
- *Westdeutsche Landesbank Girozentrale*;
- *Landesbank Hessen Thüringen Girozentrale*;
- *GWK* un tās mātes sabiedrībām *Fortis NV*, *Fortis Services Nederland NV* un *Fortis Bank Nederland NV*.

- 28 2001. gada 1. un 2. februārī atbildīgais ierēdnis uzklausija paziņojuma par iebildumiem adresātus.
- 29 2001. gada 11. decembrī Komisija pieņēma Apstridēto lēmumu.
- 30 Saskaņā ar Apstridēto lēmumu (2. apsvērumš), bankas, kas piedalījās 1997. gada 15. oktobrī notikušajā sanāksmē *DVB Frankfurtē* pie Mainas (turpmāk tekstā — “1997. gada 15. oktobra sanāksme”) piekrita komisijas maksai aptuveni 3 % apmērā par EUR zonas banknošu pirkšanu un pārdošanu pārejas periodā.
- 31 Tiek apgalvots, ka šādas sanāksmes sarīkošanas iniciatīva pieder *GWK*. Lēmumā norādīts, ka *GWK* 1997. gada 29. aprīlī notikušajā sanāksmē aicināja *Reisebank* uzsākt sarunas ar citām Vācijas bankām, lai galvenokārt nodrošinātu to, ka Vācijas Centrālā banka nesniedz valūtas maiņas pakalpojumu klientiem bez maksas (Apstridētā lēmuma 60. apsvērumš).
- 32 Saskaņā ar Apstridēto lēmumu (62. apsvērumš), dokumentāri pārkāpuma pierādījumi ir atrodami sanāksmju un telefona sarunu ziņojumos, kas tika atrasti, pārbaudot *GWK* telpas, it īpaši 1997. gada 15. oktobra sanāksmes ziņojumos, ko sagatavojis *GWK* darbinieks [A.] (turpmāk tekstā — “A. ziņojums”) un *Commerzbank* darbinieks [B.] (turpmāk tekstā — “B. ziņojums”).

- 33 Apstrīdētajā lēmumā Komisija vispirms ir norādījusi, ka dalībnieki vienojās informēt *Bundesbank* (Vācijas Centrālo banku), ka, sākot ar 1999. gada 1. janvāri, tie “veiks EUR zonas banknošu maiņu atbilstoši fiksētajam maiņas kursam, saņemot par to tieši noteiktu komisijas maksu” (Apstrīdētā lēmuma 88. apsvērums).
- 34 Turklāt Komisija norādīja (Apstrīdētā lēmuma 89. apsvērums), ka 1997. gada 15. oktobra sanāksmes dalībnieki, nespējot vienoties par vienota tarifa principu, “izvirzīja sev kopēju mērķi aizstāt maiņas kursa starpību ar procentos noteiktu komisiju, kas tādējādi segtu 90 % ieņēmumu no maiņas kursa starpības. Tas kopā atbilstu aptuveni 3 % lielai komisijas maksai”. Pamatojoties uz [B.] ziņojumu, Komisija tāpēc norādīja, ka “bija vienošanās par fiksētā maiņas kursa izmantošanu EUR zonas valūtām (t.i., neizmantojot pirkšanas un pārdošanas kursus), aprēķinot maksu/atlīdzību kā procentos noteiktu komisijas maksu” (Apstrīdētā lēmuma 95. apsvērums).
- 35 Visbeidzot, Komisija uzskatīja, ka abi — gan [A.], gan [B.] ziņojums norādīja uz vienošanos par atlīdzību par valūtas maiņas pakalpojumu komisijas maksas veidā, kas noteikta procentuāla izteiksmē no apmainītās summas. [B.] ziņojumā, salīdzinot ar [A.] ziņojumu, nav minēts šīs komisijas maksas apjoms, [A.] ziņojumā minēti aptuveni 3 %. Tomēr Komisija ņēma vērā faktu, ka 2001. gada 1. un 2. februāra sēžu laikā *Bayerische Landesbank* norādīja, ka tās pārstāvis 1997. gada 15. oktobra sanāksmē atcerējās, ka “dažu banku pārstāvji minēja dažus skaitļus, un tie bija no 2 % līdz 4 %”, kaut arī viņš neatcerējās 3 % apjomu (Apstrīdētā lēmuma 96. apsvērums).
- 36 Uz šo pierādījumu pamata Komisija uzskatīja, ka “1997. gada 15. oktobra sanāksmē piedalījušās bankas pēc 1999. gada 1. janvāra vienojās ieviest vispārēju komisijas maksu aptuveni 3 % apmērā (lai panāktu 90 % ieņēmumu atgūšanu)” un ka šīs vienošanās “mērķis un rezultāts bija ierobežot konkurenci Kopienā” (Apstrīdētā

lēmuma 120. un 128. apsvērumus). Šī vienošanās tika noslēgta uz pārejas periodu (Apstrīdētā lēmuma 173. apsvērumus).

- 37 Saskaņā ar Apstrīdētā lēmuma 1. punktu, *Commerzbank, Dresdner Bank, HVB, DVB* un *VUW* ir pārkāpušas EKL 81. panta 1. punktu, "noslēdzot vienošanos, kuras mērķis bija noteikt: a) veidu, kādā iekasējama komisijas maksa par EUR zonas valūtu banknošu maiņu (t.i., procentos noteikta komisijas maksa) un b) iecerēto cenas līmeni — aptuveni 3 % (lai atgūtu 90 % ieņēmumu no maiņas starpības) pārejas perioda laikā, sākot ar 1999. gada 1. janvāri".
- 38 Uzskatot, ka tas ir nopietns pārkāpums, kas ilga aptuveni četrus gadus, Komisija noteica šādus naudas sodus (Apstrīdētā lēmuma 3. pants):

<i>Commerzbank</i>	EUR 28 000 000
<i>Dresdner</i>	EUR 28 000 000
<i>HVB</i>	EUR 28 000 000
<i>DVB</i>	EUR 14 000 000
<i>VUW</i>	EUR 2 800 000

- 39 Prasītājam Apstrīdētais lēmums paziņots 2001. gada 19. decembrī.

Process

- 40 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 28. februārī, prasītāja cēla šo prasību.
- 41 Pēc tam, kad tai tika paziņots par iesniegto prasības pieteikumu, Komisija noteiktajā termiņā neiesniedza iebildumu rakstu. Ar vēstuli, kas kancelejā iesniegta 2002. gada 25. jūnijā, prasītāja lūdza tiesu taisīt aizmugurisku spriedumu atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 122. panta 1. punktam. Kanceleja par šo pieteikumu informēja Komisiju.
- 42 Tāpēc Pirmās instances tiesai jātaisā aizmugurisks spriedums. Tā kā prasības pieņemamība netiek apšaubīta un formalitātes ir pienācīgi izpildītas, Tiesai ir jāizvērtē, vai prasītājas prasījumi ir pamatoti.

Prasītājas prasījumi

- 43 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt Apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas attiecas uz prasītāju;

— pakārtoti — atcelt naudas sodu vai samazināt tā apjomu;

- piespriet Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

- 44 Galvenie prasības pieteikumā minētie pamati attiecas uz šādiem jautājumiem:

- dažādi pārkāpumi attiecībā uz tiesībām aizstāvēties administratīvā procesa laikā;
- EKL 81. panta pārkāpums tiesību un faktu kļūdu dēļ;
- prasītājas līdzdalība pārkāpumā;
- pārkāpuma neattiecināmība;
- Apstrīdētā lēmuma pamatojums;
- pilnvaru nepareiza izmantošana;
- naudas soda apmēra noteikšana.

- 45 Ievērojot šī aizmuguriski taisāmā sprieduma mērķus, vispirms ir jāizvērtē pamats, ar kuru prasītāja apstrīd vienošanās esamību un apstrīd Komisijas veikto faktu konstatāciju pareizību.

Par faktu konstatāciju

- 46 Prasītāja būtībā apgalvo, ka 1997. gada 15. oktobra sanāksmē netika noslēgta vienošanās par veidiem, kādos iekasējama komisijas maksa par valūtas maiņu, un šādas komisijas maksas apmēru. Tā norāda, ka Komisija nav atbilstoši piemērojamiem juridiskajiem kritērijiem norādījusi faktus, uz kuru pamata tā secinājusi, ka ir noticis pārkāpums.

Par vienošanos par veidiem, kādos iekasējama komisijas maksa par maiņu

Prasītājas izvirzītie argumenti

- 47 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka ir pieļauts pamatojuma norādīšanas pienākuma pārkāpums. Kas attiecas uz vienošanos par komisijas maksas iekasēšanu, Apstrīdētais lēmums ir nenoteikts un neskaidrs, tā ka prasītājai ir grūti organizēt savu aizstāvību.
- 48 No Apstrīdētā lēmuma skaidri neizriet šķietamās vienošanās saturs, lēmums ir formulēts tādējādi, ka to iespējams interpretēt divējādi. Atbilstoši pirmajai interpretācijai, šķietami noslēgtās vienošanās vienīgais mērķis bija atļaut proporcionālu atlīdzību, izslēdzot atlīdzību pēc fiksētas likmes. Atbilstoši otrajai interpretā-

cijai, šķietami noslēgtā vienošanās attiecās uz principu, kas paredz atteikšanos no valūtas kursa starpības un tās aizstāšanu ar komisijas maksu, kas atšķiras no maiņas kursa un ir proporcionāla apmainītajam valūtas daudzumam.

- 49 Tomēr, neatkarīgi no tā, kura interpretācija tiek izmantota, prasītāja būtībā apgalvo, ka komisijas maksas iekasēšana par maiņu proporcionāli apmainītajai naudas summai ir vienīgi neatsaucami fiksēta maiņas kursa ieviešanas sekas. Šo kursu ieviešana izraisa atteikšanos no maiņas kursa starpības sistēmas un pārskatāmības, kuru cenšas panākt Komisija un *Bundesbank*. Tādējādi neviena no šīm interpretācijām neļauj secināt, ka ir bijusi neatļauta vienošanās.
- 50 Kas attiecas uz interpretāciju, ka Apstrīdētais lēmums balstās uz argumentu, ka ir bijusi vienošanās atteikties no maiņas kursa starpības sistēmas, prasītāja atzīst, ka šāda vienošanās bija, taču noliedz, ka tā spētu ierobežot konkurenci.
- 51 Pirmkārt, atteikšanās no maiņas kursa starpības sistēmas ir Regulas Nr. 1103/97 4. panta 3. punkta tiešas sekas, kā pati Komisija ir atzinusi Apstrīdētajā lēmumā (Apstrīdētā lēmuma 37. un turpmākie apsvērumi, 139. un turpmākie apsvērumi).
- 52 Otrkārt, atteikšanās no maiņas kursa starpības sistēmas atbilst Komisijas 1998. gada 23. aprīļa rekomendācijai, kas pieņemta, lai īstenotu šo mērķi. Līdz ar to šķietamā vienošanās, ar kuru bankas izteica savu vēlmi izpildīt Komisijas rekomendāciju, nevarēja jūtami ietekmēt konkurenci, un turklāt tai būtu jābūt pakļautai izņēmumam. Faktam, ka *Bundesverband deutscher Banken* 1997. gadā uzstāja, ka maiņas kursa starpība pati par sevi nav prettiesiska, nav nozīmes (*Bundesverband*

deutscher Banken 1997. gada 19. septembra vēstule Komisijai). Faktiski, šī apvienība pēc tam akceptēja Komisijas 1998. gada 23. aprīļa rekomendāciju.

- 53 Visbeidzot, Komisija nav izskaidrojusi, ko ietvēra šķietami noslēgtā vienošanās par veidiem, kādos iekasējama komisijas maksa par valūtas maiņu. Jāatzīst, ka Apstrīdētā lēmuma 113. apsvērumā norādīts, ka *Landesbank Hessen Thüringen* atzina, ka vienošanās par “samaksas struktūru” bija noslēgta 1997. gada 15. oktobrī. Tomēr šķiet, ka *Landesbank Hessen Thüringen* vienīgi norādīja, ka bija “grūti” iedomāties struktūru, kas atšķirtos no proporcionāli noteiktas samaksas, visticamāk, norādot uz atteikšanos no maiņas kursa starpības. Komisija uzskatīja (Apstrīdētā lēmuma 114. apsvēruma), ka ikvienai bankai ir patstāvīgi jānosaka tās komercpolitika attiecībā uz samaksas iekasēšanu par tās pakalpojumiem, nesniedzot plašāku izskaidrojumu.
- 54 Kas attiecas uz interpretāciju, kura paredz, ka Apstrīdētais lēmums atsaucas uz vienošanos par proporcionālu komisijas maksu, izslēdzot jebkādas fiksētas likmes elementus, prasītāja norāda, ka šāda vienošanās nekad nav pastāvējusi. 1997. gada 15. oktobra sanāksmes dalībnieki apsprieda formu, kāda varētu būt nākotnē iekasējamai komisijas maksai, kas aizstātu maiņas kursa starpības sistēmu. Tiem neizdevās izstrādāt formulu, kas atšķirtos no tām, kuras nozarē jau bija labi zināmas (proporcionāla komisijas maksa, nosakot vai nenosakot minimālo lielumu, vai komisijas maksu ar fiksētu likmi).
- 55 Šā iemesla dēļ *VUW* darbinieks [C.], kas piedalījās sanāksmē, uzskatīja, ka sanāksme nav bijusi pārāk informatīva. Šā paša iemesla dēļ [B.] ziņojums norāda, ka ir bijusi “vienprātība” par samaksas iekasēšanu par maiņas operācijām pēc “fiksētas cenas” (t.i. atbilstoši neatsaucami fiksētam maiņas kursam), ar “lielāku vai mazāku” komisijas maksu, kas norādīta atsevišķi. Šis novērojums, kas norāda, ka komisijas maksa tiktu aprēķināta kā procents, bija iecerēta, lai izslēgtu maiņas kursa starpības sistēmu, bet ne komisijas maksu ar fiksētu likmi.

- 56 Prasītāja norāda, ka to apstiprina arī [A.] ziņojums (Apstrīdētā lēmuma 88. apsvērumš):

“Pēc ļoti īsas apspriešanās visi klātesošie bija pārliecināti, ka maiņas kursa starpība EUR zonas valūtām izzudīs un ka būs skaidri jānorāda gan apmaināmās naudas vērtība, gan arī iekasētā komisijas maksa.”

- 57 Tāpat, saskaņā ar [B.] ziņojumu:

“Fiziskām personām tiks noteikta apmaiņas likme EUR zonas valstu valūtām un samaksa/komisijas maksa tiks aprēķināta atsevišķi.

Samaksa/komisijas nauda tiks aprēķināta kā procenti no apmaināmās summas.”

- 58 Prasītāja turpinājumā norāda, ka vienošanās tikai un vienīgi par proporcionālas komisijas maksas principu tā arī nekad netika īstenota praksē. Līdzīgi kā vairums 1997. gada 15. oktobra sanāksmes dalībnieku, prasītāja iekasēja atlīdzību ar fiksētu likmi aptuveni 70 % no veiktajām maiņas operācijām. Šāda vienošanās 15 mēnešus pirms pārejas perioda sākuma būtu bezjēdzīga.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 59 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai pastāvētu vienošanās EKL 81. panta 1. punkta izpratnē, pietiek ar to, ka attiecīgie uzņēmumi ir pauduši kopīgu nodomu tirgū uzvesties zināmā veidā (šajā sakarā skat. Tiesas 1970. gada 15. jūlija spriedumu lietā 41/69 *ACF Chemiefarma*/Komisija, *Recueil*, 661. lpp., 112. punkts, un 1980. gada 29. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no 209/78 līdz 215/78 un 218/78 *Van Landewyck u.c.*/Komisija, *Recueil*, 3125. lpp., 86. punkts; Pirmās instances tiesas 1991. gada 17. decembra spriedumu lietā T-7/89 *Hercules Chemicals*/Komisija, *Recueil*, II-1711. lpp., 256. punkts, un 2000. gada 26. oktobra spriedumu lietā T-41/96 *Bayer*/Komisija, *Recueil*, II-3383. lpp., 67. punkts).
- 60 Kas attiecas uz formu, kādā šis kopīgais nodoms ir pausts, pietiek ar to, ka noruna izsaka pušu apņemšanos uzvesties tirgū atbilstoši norunas noteikumiem (šajā sakarā skat. spriedumu iepriekš minētajās lietās *ACF Chemiefarma*/Komisija, 112. punkts; *Van Landewyck u.c.*/Komisija, 86. punkts, un *Bayer*/Komisija, 68. punkts).
- 61 No tā izriet, ka vienošanās jēdziens EKL 81. panta 1. punkta izpratnē, kā tas ir interpretēts judikatūrā, koncentrējas uz to, ka pastāv vismaz divu personu gribas vienotība, kuras izpausmes formai nav nozīmes, ciktāl tā ticami atspoguļo pušu nodomu (iepriekš minētais spriedums lietā *Bayer*/Komisija, 69. punkts).
- 62 Tiesai ir jāizvērtē, vai prasītāja ir iesniegusi pietiekamus pierādījumus faktoriem, kas liktu apšaubīt pierādījumus, uz kuru pamata Komisija konstatēja, ka pastāv 1997. gada 15. oktobra sanāksmes dalībnieku gribas vienotība par veidiem komisijas maksas iekasēšanai par valūtas maiņu.

- 63 Šis pēdējais apstrīdētās vienošanās aspekts aprakstīts Apstrīdētā lēmuma 95., 96., 114., 115., 132. un 184. apsvērumā, tā kā Komisija ir veltījusi būtisku savas analīzes daļu jautājumam par komisijas maksas lieluma noteikšanu.
- 64 Prasītājas piedāvātā interpretācija, proti, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums saistībā ar vienošanos par "komisijas maksas par valūtas maiņu iekasēšanas veidiem" varētu attiekties uz atteikšanos no valūtas maiņas kursa starpības, nav pamatota. Šādas vienošanās prettiesiskais raksturs būtu tiešā pretrunā ar Apstrīdētā lēmuma 38. un 139. apsvērumu, kas rāda, ka atteikšanās no valūtas kursa starpības bija neatsaucama maiņas kursa likmes spēkā stāšanās sekas.
- 65 Komisija norādīja, ka "neatsaucama maiņas kursa fiksēšana, sākot ar 1999. gada 1. janvāri, nozīmēja, ka tiek likvidēti atšķirīgie iepirkšanas un pārdošanas kursi, t.i., kursa starpība kā veids, kādā tiek noteikta samaksa par EUR zonas valūtu banknošu maiņu" (Apstrīdētā lēmuma 38. apsvērumš). Turklāt Komisija noraidīja argumentu, ka 1997. gada 15. oktobra sanāksme notika, lai apsvērtu jautājumu par kursa starpības saglabāšanu pārejas periodā, norādot, ka "[j]au 1995. gadā bija zināms, ka maiņas kurss tiks neatsaucami fiksēts un ka būs lietojami vienīgi šie kursi", un ka "[t]ā rezultātā nav pieļaujama atšķirīgu kursu lietošana un ikviens maksājums ir skaidri un pārskatāmi jānorāda" (Apstrīdētā lēmuma 139. apsvērumš).
- 66 Tāpat Komisija norādīja, ka neatsaucama maiņas kursa spēkā stāšanās bija cēlonis tai pārkāpuma daļai, kas saistīta ar komisijas maksas apmēra noteikšanu par maiņu. Tādējādi, tajā Apstrīdētā lēmuma daļā, kas attiecas uz juridisko izvērtējumu, Komisija uzskatīja, ka vienošanās par cenām tikusi noslēgta "ar mērķi atgūt aptuveni 90 % ieņēmumu pēc tam, kad, sākot ar 1999. gada 1. janvāri, tiek aizliegta kursa starpība" (Apstrīdētā lēmuma 116. apsvērumš; skat. arī 130. apsvērumu).

67 Kas attiecas uz pierādījumiem par to, ka pastāvēja vienošanās par tikai un vienīgi proporcionālas atlīdzības principu, Komisija norādīja (Apstrīdētā lēmuma 95. apsvērumš):

“Kas attiecas uz mazumtirdzniecību, [B.] ziņojums norāda, ka pastāvēja vienprātība par fiksēto EUR zonas valūtu maiņas kursu izmantošanu (t.i., ka nepiemēro pirkšanas un pārdošanas kursu) ar samaksu, kas aprēķināma kā procentuāla komisijas maksa. Aprēķinu par EUR zonas valūtu konvertāciju izlemtu katra banka atsevišķi: “[..] Kas attiecas uz maiņas kursu/cenu noteikšanu valūtas sektorā EMS 3.a posmā (no 1999. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 1. janvārim), tika panākta vienprātība šādos jautājumos:

1. Privāto klientu darījumi

— [..]

— samaksa aprēķināma kā procents no maināmās valūtas lieluma [..]”

68 Komisija piebilst, ka “[B.] un [A.] ziņojumi saskan daļā par to, ka no klientiem iekasējamās komisijas maksas būtu izteiktas procentuālā veidā” (Apstrīdētā lēmuma 96. apsvērumš).

- 69 Apskatot tos atsevišķi, tomēr trīs iemeslu dēļ šķiet, ka šie elementi nav pietiekami, lai konstatētu, ka pastāv gribas sakritība par principu, ka komisijas maksa nosakāma proporcionāli mainītas valūtas daudzumam. [B.] ziņojuma fragments, uz kuru balstījās Komisija (Apstrīdētā lēmuma 95. apsvērums), nevar pārliecinoši parādīt tādas vienošanās pastāvēšanu, kuras mērķis ir pieņemt visiem 1997. gada 15. oktobra sanāksmes dalībniekiem kopīgu standartu, kā norādīt komisijas maksu par valūtas maiņu.
- 70 Pirmkārt, 1997. gada 15. oktobra sanāksmes dalībnieki administratīvā procesa ietvaros apstrīdēja [B.] ziņojuma interpretāciju, ko Komisija izvirza kā pierādījumu, ka pastāvēja šāda vienošanās par veidu, kā iekasējama samaksa par valūtas maiņas pakalpojumu (Apstrīdētā lēmuma 112. apsvērums). Tādējādi, nepastāvot citiem pierādījumiem, [B.] ziņojums nevar tikt uzskatīts par neapgāzamu šādas vienošanās pastāvēšanas pierādījumu šajā sakarā (pēc analogijas skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-337/94 *Enso-Gutzeit/Komisija*, *Recueil*, II-1571. lpp., 91. punkts).
- 71 Otrkārt, [B.] ziņojumā nav pierādījumu vai izšķirošu norāžu, no kā varētu secināt, ka pastāvēja vienošanās par "samaksas iekasēšanas struktūru [...] standartizāciju", izteikums, ko Komisija izmantojusi Apstrīdētā lēmuma 114. apsvērumā. Tieši pretēji, izskatāmās lietas kontekstā, [B.] ziņojuma fragments, uz ko balstījās Komisija, pieļauj citas interpretācijas, kas prasītājas argumentu kontekstā neiedziļinoties šķiet iespējamās.
- 72 Šo teksta fragmentu var uztvert kā banku vienprātības izpausmi par nepieciešamību, attīstoties normām par EUR, atteikties no maiņas kursa starpības sistēmas. Kā norādīts iepriekš, saistībā ar pienākumu izmantot neatsaucamos maiņas kursus, bija nepieciešams izmantot mehānismu, kas norādītu cenu par maiņas pakalpojumu atsevišķi no šiem maiņas kursiem.

- 73 Turklāt [A.] ziņojumā ir tādi elementi, kas rada nopietnas šaubas par vai pat ir tiešā pretrunā ar interpretāciju, no kuras Komisija secināja, ka pastāvēja vienošanās par “samaksas” par maiņas pakalpojumu struktūru [..] standartizāciju”. Proti, no [A.] ziņojuma izriet, ka 1997. gada 15. oktobra sanāksmes laikā bankas apsvēra, vai obligāta neatsaucamo maiņas kursu obligāta izmantošana ietver pienākumu bankām, mainot visu valstu valūtas, izmantot viena līmeņa komisijas maksu, vai arī ir iespējams pieņemt atšķirīgu komisija samaksas līmeni katrai no šīm valūtām. Komisija uzskatīja, ka “[t]ā kā netika sasniegta pilnīga vienprātība par vienas vienīgas procentuālas komisijas maksas izmantošanu visām valūtām vai atšķirīgu procentuālu komisijas maksu izmantošana dažādām valūtām, dalībnieki nolēma paziņot *Bundesbank*, ka [..] “pagaidām katra no bankām pati izlems, kāda turpmāk būs tās samaksas iekasēšanas sistēma”” (Apstrīdētā lēmuma 89. un 103. apsvērums). Šis pēdējais fragments no [A.] ziņojuma tāpēc noraida teoriju, ka pastāvēja vienošanās par komisijas naudas iekasēšanas paņēmieniem.
- 74 Treškārt, ir jākonstatē, kā to norāda prasītāja, ka “procentuāla komisijas maksa” (Apstrīdētā lēmuma 115. apsvērums) neiedziļinoties šķiet dabisks veids, kā noteikt samaksu par maiņas pakalpojumu. Šajā sakarā var ievērot, ka Apstrīdētajā lēmumā pati Komisija ir norādījusi uz procentuālu komisijas maksu 43. zemsvītras piezīmē (Apstrīdētā lēmuma 102. apsvērums), norādot samaksas līmeni atbilstoši maiņas kursa starpības sistēmai. Turklāt proporcionālas atlīdzības sistēma šķiet vēl jo labāk saprotama, jo izmaksām, kas rodas bankām, sniedzot maiņas pakalpojumus (transporta, apstrāde, uzglabāšana), ir tendence pieaugt līdz ar apmainīto naudas summu palielināšanos. Tādējādi, pieņemot veidu, kādā cenas nosakāmas procentu veidā no apmainītās naudas summas apjoma, neiedziļinoties tas šķiet vairāk saistīts ar attiecīgā pakalpojuma raksturu nekā ar kādu gribas vienotību.
- 75 Komisija noraidīja iebildumus, ar ko bankas būtībā izvirzīja šos iebildumus, tāpēc, ka tas nebija “dabisks vai loģisks solis, ka katra banka atsevišķi pārvērstu maiņas kursa starpību procentuālā komisijas maksā” un ka “patiešām šķiet, ka *Deutsche Bank* sākotnēji apsvēra pakalpojumu bez samaksas” (Apstrīdētā lēmuma 115. apsvērums).

Tomēr, šo iebildumu noraidīšana nav ne argumentēta, ne pamatota. Savukārt norādei uz *Deutsche Bank* politiku nav nozīmes, jo tā attiecas nevis uz komisijas maksas par maiņas pakalpojumu iekasēšanas veidiem, bet gan uz iespējamu konkurenta atteikšanos iekasēt atlīdzību par tā sniegtajiem pakalpojumiem pārejas perioda laikā.

- 76 Tāpat Apstrīdēto lēmumu nevar uztvert tādējādi, ka tas atsaucas uz vienošanos, ar kuru bankas piedāvāja pieņemt samaksas iekasēšanas veidu, kas būtu stingri proporcionāls apmainītajam naudas daudzumam, izslēdzot jebkādu fiksētu elementu. Apstrīdētajā lēmumā par to nav viennozīmīga apgalvojuma. Tāpat no Apstrīdētā lēmuma 147. apsvēruma tieši izriet, ka Komisija apzinājās, ka noteiktas bankas izmantoja samaksas metodi, kas ietvēra fiksētu elementu (izteiktu kā minimālo daudzumu) un elementu, kas tika aprēķināts kā procentuāla daļa no apmainīta naudas daudzuma. Tādējādi, kad Komisija 2001. gada 11. decembrī pieņēma Apstrīdēto lēmumu, tā zināja, ka vairākas bankas ir izmantojušas samaksas iekasēšanas veidus, kas apvieno gan daļu, kas ir proporcionāla apmainītajam apjomam, gan fiksēto daļu.
- 77 Šajos apstākļos, ievērojot prasības pieteikumu, ir jāatzīst, ka prasītāja ir pierādījusi, ka Komisija nav atbilstoši attiecīgajam juridiskajam standartam pierādījusi, ka ir pastāvējusi vienošanās par veidu, kādā iekasējama komisijas maksa par valūtas maiņas pakalpojumu. Nepastāvot pierādījumiem par gribas vienotību šajā sakarā, Apstrīdētā lēmuma 1. pants ir atceļams, ciktāl tas atsaucas uz vienošanos, kuras mērķis ir "noteikt [...] veidu, kādā iekasējama komisijas maksa par EUR zonas valūtas banknošu maiņu (t.i., procentos izteikta komisijas maksa)". Nav nepieciešams izvērtēt prasītājas pārējos prasījumus, it īpaši tos, kas attiecas uz pierādījumu neesamību par šķietami noslēgtās vienošanās pret konkurenci vērsto raksturu un Apstrīdētā lēmuma pamatojumu šajā sakarā.

Par vienošanos par komisijas maksas lielumu

Apstrīdētais lēmums

- 78 Lai rekonstruētu 1997. gada 15. oktobra sanāksmē norisinājušos diskusiju saturu un izsecinātu, ka pastāv vienošanās par cenu noteikšanu, Komisija balstījās uz [A.] un [B.] ziņojumiem. Saskaņā ar Apstrīdēto lēmumu no šiem diviem ziņojumiem izriet, ka dalībnieki izskatīja šādus jautājumus attiecībā uz pārejas periodu:
- atlīdzības princips par valūtas maiņas pakalpojumu (Apstrīdētā lēmuma 87. un 95. apsvērums);
 - kursa starpības saglabāšana (Apstrīdētā lēmuma 86., 88., 93. un 95. apsvērums);
 - standarta komisijas maksas piemērošana visām EUR sadaļām vai īpašas komisijas maksas piemērošana katrai no tām (Apstrīdētā lēmuma 89. un 103. apsvērums);
 - aprēķina metode (tiešā vai netiešā kursa noteikšana) maiņai starp EUR sadaļām (Apstrīdētā lēmuma 90. un 95. apsvērums);
 - banku savstarpējie valūtas maiņas pakalpojumi (Apstrīdētā lēmuma 91., 94. un 97. apsvērums).

- 79 No otras puses, [A.] un [B.] ziņojumos nav vienprātības par to, vai tika apspriests komisijas maksas par valūtas maiņu lielums pārejas periodā. Apstrīdētajā lēmumā, pamatojoties uz [A.] ziņojumu, norādīts, ka tika apspriesta summas noteikšana aptuveni 3 % apmērā vai vismaz no 2 % līdz 4 % (Apstrīdētā lēmuma 89. apsvērums), savukārt [B.] ziņojumā nav līdzīga noteikuma (Apstrīdētā lēmuma 96., 106. un 107. apsvērums).
- 80 Tomēr Komisija uzskatīja, ka [A.] ziņojumu apstiprina *Bayerische Landesbank* izteikumi sēdē (Apstrīdētā lēmuma 96., 107. un 119. apsvērums).
- 81 Savā juridiskajā vērtējumā Komisija uzskatīja, ka 1997. gada 15. oktobra sapulces dalībnieki vienojās noteikt komisijas maksu par valūtas maiņas pakalpojumu 3 % apmērā pārejas perioda laikā (Apstrīdētā lēmuma 102. un 104. apsvērums).
- 82 Komisija noraidīja dažu iebildumu raksta adresātu, to skaitā prasītājas, iebildumus, ka izmantotie pierādījumi ir nepietiekami. Tā uzskatīja, ka [A.] ziņojumu, kas laika ziņā sakrīt ar 1997. gada 15. oktobra sanākumi, apstiprina *Bayerische Landesbank* un *Commerzbank* izteikumi (Apstrīdētā lēmuma 118.–120. apsvērums).
- 83 Šie uzņēmumi bez panākumiem apgalvoja, ka šķietami noslēgtā vienošanās būtu bezjēdzīga, jo tā būtu priekšlaicīga, ievērojot laika periodu starp tās noslēgšanu un pārejas perioda sākumu. Tomēr Komisija uzskatīja, ka [A.] ziņojums parādīja, ka dalībnieki ticēja, ka pārejas perioda sākšanās bija nenovēršama, un šos iebildumus noraidīja (Apstrīdētā lēmuma 122.–124. apsvērums).

- 84 Minētās bankas apgalvo, ka praksē tās nepiemēroja komisijas maksu aptuveni 3 % apmērā un ka tās komisijas maksas apmēru noteica individuāli. Komisija šo iebildumu noraidīja, uzskatot, ka pārkāpums ir pierādīts dokumentāri, nevis ar uzņēmumu saskaņotu rīcību tirgū, kā arī, ka vienošanās novērsa vai būtiski samazināja neziņu par konkurējošo banku uzvedību un neviena no bankām, kas tajā piedalījās, neiekasēja samaksu, kas būtu mazāka par 2 % (Apstrīdētā lēmuma 125.–127. apsvērumi).
- 85 Visbeidzot, Komisija noraidīja visus iebildumus, ar ko minētās bankas mēģināja parādīt, ka 1997. gada 15. oktobra sanāksmes mērķis nebija noslēgt horizontālu vienošanos par cenu noteikšanu.
- 86 Tādējādi tā noraidīja argumentu, ka sanāksmes mērķis bija ļaut uzņēmumiem vērsties pret neskaidribām saistībā ar ECBS statūtu 52. panta interpretāciju. Komisija uzskatīja, ka banku, kas piedalījās sanāksmē, iespējamās sarunas ar *Bundesbank* attiecībā uz ECBS statūtu 52. pantu neattiecas uz pārejas periodā iekasējamo komisijas maksu (Apstrīdētā lēmuma 133.–135. apsvērumi).
- 87 Tāpat Komisija noraidīja argumentu, ka 1997. gada 15. oktobra sanāksme mēģināja samazināt regulējuma neskaidrību saistībā ar pāreju uz EUR un tādējādi sekot Komisijas organizētajām 1997. gada 15. maija sarunām pie apaļā galda. Būtībā tā uzsvēra, ka sarunās pie apaļā galda netika izskatīts jautājums par komisijas maksu par maiņu, ko iekasē bankas (skat. Ekspertu grupas 1997. gada 20. novembra ziņojumu) (Apstrīdētā lēmuma 136. un 137. apsvērumi).
- 88 Komisija nepieņēma argumentu, ka sanāksmes mērķis bija izskatīt jautājumu par to, vai bankas varēs saglabāt valūtas kursa starpības kā samaksas iekasēšanas veidu pārejas periodā. Tā uzskatīja, ka kopš 1995. gada “ir [bijis] zināms, ka maiņas kurss tiks neatsaucami fiksēts un ka izmantojami būs tikai šie fiksētie kursi”. Komisija

norāda, ka šīs situācijas tiešās sekas būtu tas, ka, sākoties pārejas periodam, būtu aizliegta kursa starpības izmantošana. Noteiktības dēļ Komisija arī norādīja, ka ar 1997. gada 15. septembra sanāksmi *Bundesbank* vairs nelika šaubīties par šo jautājumu (Apstrīdētā lēmuma 138.–140. apsvērumi).

- 89 Komisija noraidīja argumentus, ar ko dažas bankas mēģināja parādīt, ka 1997. gada 15. oktobra sanāksmes mērķis bija starpbanku pakalpojumi un nevis mazumtirdzniecības valūtas maiņas pakalpojumi. Tā atklāja, ka [B.] ziņojumā ir minētas diskusijas attiecībā uz šo pakalpojumu veidu (Apstrīdētā lēmuma 141.–143. apsvērumi).
- 90 Tā kā tādējādi bija pierādīts pret konkurenci vērst mērķis, Komisija neuzskatīja, ka ir nepieciešams izvērtēt, vai attiecīgās vienošanās īstenošanas rezultātā tika ierobežota konkurence. Tomēr noteiktības dēļ Komisija norādīja, ka Apstrīdētā lēmuma adresātu iekasētā komisijas nauda bija no 3 % līdz 4,5 % apmērā (Apstrīdētā lēmuma 144.–148. apsvērumi).

Prasītājas izvirzītie argumenti

- 91 Prasītāja norāda, ka Komisija nav spējusi pierādīt faktus, par kuru pastāvēšanu tā apgalvo. Būtībā prasītāja noliedz, ka 1997. gada 15. oktobra sanāksmē būtu noslēgta slepena noruna par mazumtirdzniecības valūtas maiņas komisijas maksu. Prasītāja arī apstrīd Komisijas izmantoto pierādījumu vērtību. Protī, tā izvirza virkni argumentu, lai parādītu, ka sanāksmes mērķis bija novērst noteiktas regulējuma un tehniskas neskaidrības saistībā ar pāreju uz EUR un kas pamatā iespaidoja starpbanku valūtas maiņas pakalpojumus. Turklāt tā norāda, ka Komisijas saskatītā vienošanās būtu bezjēdzīga.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 92 Apstrīdētajā lēmumā Komisija ir norādījusi, ka komisijas maksas apmēra apspriešana ir ar EKL 81. pantu aizliegta vienošanās, tāpēc nav jālemj par to, vai ir tiesiskas diskusijas attiecībā uz juridiskām un tehniskām neskaidrībām, kas valdīja 1997. gadā attiecībā uz, jo īpaši, atlīdzības par maiņas pakalpojumiem principu pārejas periodā, par atteikšanos no kursa starpības, par maiņas aprēķināšanas metodi (pēc tiešas vai netiešas likmes) un uz vienotas komisijas maksas izmantošanu visu iesaistīto dalībvalstu valūtām.
- 93 Komisija uzsvēra, ka pārkāpuma konstatēšana balstījās uz dokumentāriem pierādījumiem (Apstrīdētā lēmuma 62., 120., 126., 142. un 158. apsvērumi). Tomēr šķiet, ka pierādījumi par diskusijām attiecībā uz mazumtirdzniecības valūtas maiņas komisijas maksas lielumu ir rodami vienā vienīgā dokumentā, proti, [A.] ziņojumā. Apstrīdētajā lēmumā nav minēti citi dokumentāri pierādījumi, lai pierādītu, ka notika diskusijas par šo jautājumu.
- 94 Tomēr Komisija noteiktības dēļ uzskatīja, ka [A.] ziņojumu apstiprina divi citi pierādījumi, proti, pirmkārt, divu minētās sanāksmes dalībnieku izteikumi sēdes laikā, un, otrkārt, dalībnieku uzvedība tirgū.
- 95 To ievērojot, Pirmās instances tiesai ir jāizvērtē, vai prasītājam ir izdevies atbilstoši piemērojamajiem juridiskajiem kritērijiem sniegt pierādījumus par tādu apstākļu pastāvēšanu, kas apstrīd Komisijas veikto faktu konstatāciju attiecībā uz 1997. gada 15. oktobra sanāksmes dalībnieku gribas vienotības pastāvēšanu par samaksas par minētajiem pakalpojumiem noteikšanu, ņemot vērā [A.] ziņojumu, *Commerzbank* un *Bayerische Landesbank* paziņojumu, kā arī prasītāju tirgus uzvedību.

— Par [A.] ziņojumu

- 96 Secinājums par notikušu pārkāpumu balstās uz šādiem dokumentāriem pierādījumiem, kas citēti no [A.] ziņojuma un minēti Apstrīdētā lēmuma 89. apsvērumā:

“Sanāksmē piedalījušās bankas izteica ieceri aizstāt savus pašreizējos ieņēmumus no kursa starpības ar ieņēmumiem no komisijas maksas līdz pat 90 % apmēram. Saskaņā ar banku minēto, tas līdzinātos vispārējai komisijas maksai aptuveni 3 % apmērā.”

- 97 Šis teksta fragments ir neskaidrs un pats par sevi neļauj saprast, kā komisijas maksas norādīšanas sistēmas pārmaiņas varētu iespaidot “ieņēmumus” no šīm komisijas maksām. Tāpēc ir nepieciešams norādīt uz visu sadaļu, no kuras šis fragments ir ņemts, kas citēta Apstrīdētā lēmuma 89. apsvērumā un ir formulēta šādi:

“Eiro zonas valūtu cenu atšķirības

Vācijas valūtas maiņas tirgū pašreiz izmantotā cenas noteikšanas politika visās bankās bija lielākā vai mazākā mērā vienāda. Tas nozīmē, ka, piemēram, Austrijas šiliņš tika pirkt un pārdots lēti, savukārt Itālijas lira bija ļoti dārga. [...] kungs no *Commerzbank* uzskatīja, ka ir jāļauj saglabāt šo dažādo EUR zonas valūtu cenu starpību. Viņš argumentēja — tā kā pašreizējā kursa starpība var tikt uzskatīta par tirgus mehānismu rezultātu, šī cenas noteikšana varētu tikt pārnesta uz diferencētas samaksas iekasēšanas struktūru. Šajā sakarā [...] kungs (*Bayerische Landesbank*) sacīja, ka diferencēšana starp valūtām varēja tikt attaisnota tikai tāpēc, ka pastāvēja atšķirīga līmeņa maiņas riski. Šis arguments vairs nav spēkā pēc 1999. gada

1. janvāra, kad visas EUR zonas valūtas ir uzskatāmas par EUR denominācijām. [...] kungs šajā sakarā piebilda, ka pastāvošo kursa starpības politiku ir ietekmējuši ne tik daudz tirgus mehānismi, bet gan, ka šī politika ir rezultāts vārdos neizteiktai vienošanās par maiņas kursiem. EMI aptauja, uz ko atsaucas [...] kungs, kas norādīja, ka Vācijas banku sistēmas izdevumi pēc EUR ieviešanas samazinātos tikai par 10 %, rāda, ka cenu noteikšanu valūtas maiņas tirgū nenosaka cenas. Aptauja arī norādīja, ka pastāv oligopolija, nevis polipolija”.

Tādējādi, aizstājot pašreizējo vārdos neizteikto vienošanos par kursa starpību ar vārdos neizteiktu vienošanos par diferencētu komisijas maksu, tam nav obligāti jāizraisa būtisks apvērsums vai peļņas zaudējums. [...] kungs tam pilnīgi piekrita.

Sanāksmē, nepastāvot pilnīgai vienprātībai par to, vai ieviešama vienota komisijas maksa vai komisijas maksa par katru no valūtām, *Bundesbank* tiktu paziņots:

“Katra banka pati izlems, kāda būs tās samaksas iekasēšanas struktūra nākotnē.”

Sanāksmē piedalījušās bankas izteica ieceri aizstāt aptuveni 90 % no saviem pašreizējiem ieņēmumiem no maiņas kursa starpības ar ieņēmumiem no komisijas maksām. Kā norādīja bankas, tas sasniegtu vispārēju komisijas maksu aptuveni 3 % apmērā.”

- 98 Šī sadaļa attiecas uz jautājumu par to, vai bankas pārejas periodā varētu turpināt iekasēt samaksu par valūtas maiņas pakalpojumiem atbilstoši katras valūtas īpašajiem tirgus apstākļiem vai arī līdz ar EUR kā maksāšanas līdzekļa ieviešanu 1999. gada 1. janvārī visām iesaistīto dalībvalstu valūtām būs jāpiemēro vienādas komisijas maksas. Tāpēc šī sadaļa nerisina jautājumu par to, kā nosakāms komisijas maksas lielums, bet gan — vai būtu jābūt viena līmeņa komisijas maksai, kas piemērojama visām iepriekšējām valstu valūtām vai arī tik daudz līmeņu, cik bija valūtu. Iepriekš citētais fragments rāda, ka šajā jautājumā puses nav vienojušās.
- 99 Teksta fragments, ko Komisija izmantojusi, lai pierādītu pretlikumīgas vienošanās pastāvēšanu, izraisa trīs novērojumus.
- 100 Pirmkārt, minot “valūtas kursa starpības” izzušanu, [A.] ziņojums acīmredzot atsaucas uz atteikšanos no kursa starpības sistēmas, kas sekos neatsaucami fiksēto maiņas kursu spēkā stāšanās brīdī 1999. gada 1. janvārī. Dalībnieki faktiski vienojās, ka ir nepieciešams aizstāt šo sistēmu ar tiešu maiņas komisijas maksas izmantošanu, kas atšķiras no neatsaucami fiksētajiem maiņas kursiem, kuri tiek piemēroti (skat. Apstrīdētā lēmuma 88., 93. un 95. apsvērumu).
- 101 Tāpat, kā norādījusi prasītāja, atsauce uz “kursa starpības” sistēmas radīto 90 % “ieņēmumu” saglabāšanu ir jāaplūko, ņemot vērā attiecīgās sanāksmes kontekstu. Šis punkts neattiecas uz diskusijām, kas cenšas garantēt zināmu “ieņēmumu” līmeni sanāksmes dalībniekiem, bet gan uz valūtas maiņas riska izzušanas tiešajām sekām.
- 102 No prasības pieteikuma izriet, ka neatsaucamo maiņas kursu noteikšana izraisīja valūtas maiņas riska izzušanu pārejas perioda sākumā. Tādējādi, tā kā ir izzudušas maiņas kursa svārstības, ir izzuduši valūtas maiņas pakalpojumu sniegšanas

operatoru izdevumi, ko iepriekš radīja kursa nepastāvība. Savā 1997. gada 23. aprīļa ziņojumā (Apstrīdētā lēmuma 75. apsvērumš; skat. prasības pieteikuma 23. pielikumu), EMI uzskatīja, ka maiņas pakalpojumu izmaksas Vācijā varētu iedalīt četrās kategorijās šādās proporcijās:

- valūtas maiņas risks: no 5 % līdz 10 %;
- repatriācijas izdevumi (apdrošināšana un transports): no 5 % līdz 10 %;
- darījuma izdevumi (algas; apstrāde; administrācija): no 70 % līdz 85 %;
- “iespējas” izdevumi (ārvalstu monētu un banknošu krājumu turēšana): no 5 % līdz 10 %.

¹⁰³ EMI uzskatīja, ka valūtas maiņas riska izzušana varētu izraisīt valūtas maiņas pakalpojumu izmaksu, un līdz ar to — cenu, samazināšanos aptuveni no 5 % līdz 10 % apmērā. Lai gan EMI ziņojums nav publicēts EMI “Oficiālajā Vēstnesī”, tas tika plaši izplatīts bankas sektora pārstāvjiem, kā norādīts Apstrīdētā lēmuma 75. apsvērumā.

¹⁰⁴ EMI veiktās analīzes rezultāts netiek apšaubīts, jo sarunās pie apaļā galda, ko Komisija organizēja banku sektora pārstāvjiem, tika apgalvots, ka pārejas perioda laikā, “lai gan izzudīs maiņas kursa risks un tādējādi izmaksas samazināsies par aptuveni 20 %, saglabāsies citas izmaksas” (sarunas pie apaļā galda par pārejas

uz EUR praktiskajiem aspektiem: sintēze un secinājumi; skaitļi, kas minēti Apstridētā lēmuma 41. apsvērumā).

- 105 Tāpēc prasītājas veiktā [A.] ziņojuma interpretācija ir pārliecinoša. Ir jāpieņem, ka norāde uz 90 % [A.] ziņojumā ir norāde uz valūtas maiņas pakalpojumu izmaksu samazināšanos par aptuveni 10 %, ko izraisījusi maiņas kursa izzušana. Ievērojot šo samazināšanos, arī pārejas perioda laikā saņemto komisijas maksu lielumam būtu jāsamazinās par 10 %, tā ka šī komisijas maksa segtu 90 % šā brīža izdevumu.
- 106 Visbeidzot, kas attiecas uz rindkopu [A.] ziņojumā saistībā ar aptuveni 3 % lielu komisijas maksu, prasītāja apgalvo, ka tas domāts kā tirgus situācijas atspoguļojums atbilstoši EMI aprēķiniem.
- 107 Šis arguments šķiet labi pamatots. Savā 1997. gada 23. aprīļa ziņojumā EMI norāda uz starpības apmēru starp iepirkšanas kursu un pārdošanas kursu un tādēļ nodala trīs valūtu grupas:
- 1. grupa (Beļģijas franks (BEF), Vācijas marka (DEM), Nīderlandes guldenis (NLG), Austrijas šiliņš (ATS) un Francijas franks (FRF)): maza starpība, zemāka par 2 %;
 - 2. grupa (Sterliņu mārciņa (GBP), Itālijas lira (ITL), Spānijas peseta (ESP), Portugāles eskudo (PTE), Zviedrijas krona (SEK) un Īrijas mārciņa (IEP)) vidēja lieluma starpība, no 2 % līdz 4 %;

— 3. grupa (Grieķijas drahma (GRD) pret visām pārējām valūtām): augsta starpība, virs 5 % .

- 108 Šie skaitļi pamato prasītājas apgalvojumu, ka atsauce uz “aptuveni 3 %” lielu komisijas maksu, ja šāda atsauce patiešām izdarīta, šķiet jebkurā gadījumā atspoguļo situāciju tirgū, nevis to, ka pastāvētu horizontāla vienošanās par cenu noteikšanu.
- 109 Prasītāja iesniedza arī 1997. gada 15. oktobra sanāksmes dalībnieku [C.] (*VUW*) un [D.] (*Hamburgische Landesbank*) sniegtās liecības, kas parāda, ka, kaut arī sanāksmē tika apskatīts jautājums par komisijas maksas apmēru (kas jāmazina, ievērojot maiņas riska izzušanu), tas, kā to norāda liecinieki, bija pavisam neliels jautājums, kurš neizraisīja diskusijas attiecībā uz to apmēra noteikšanu.
- 110 Ievērojot iepriekš minēto, ir jāuzskata, ka [A.] ziņojums izšķirošā veidā nepierāda, ka notika sarunas par valūtas maiņas komisijas maksas noteikšanu aptuveni 3 % apmērā. Tiesai tāpēc ir jāizvērtē pārējie pierādījumi, uz ko atsaucas Komisija Apstrīdētajā lēmumā un arī prasītājas iesniegtie pierādījumi, lai, samērojot tos, noteiktu, vai kopumā šie pierādījumi liecina, ka Komisija ir pierādījusi, ka pastāv vienošanās par cenu noteikšanu.

— Par *Commerzbank* un *Bayerische Landesbank* paziņojumiem

- 111 Saskaņā ar Apstrīdēto lēmumu, fakts, ka komisijas maksas apjoms tika apspriests, kā norādīts [A.] ziņojumā, ir apstiprināts ar *Commerzbank* un *Bayerische Landesbank* paziņojumiem sēdē (Apstrīdētā lēmuma 96., 107., 118. un 120. apsvērumi).

Apstrīdētā lēmuma 44. zemsvītras piezīmē Komisija atsauca arī uz prasītājas, *Westedeutsche Landesbank* un *Hamburgische Landesbank* atbildēm uz iebildumiem.

- 112 Komisijas secinājums, ka šie paziņojumi apstiprina argumentu par gribas vienotības pastāvēšanu attiecībā uz cenu noteikšanu, ir strīdīgs. Kaut arī minētās bankas norādīja, ka "daži atsevišķu banku pārstāvji minēja dažus skaitļus, un tie bija no 2 % līdz 4 %" (Apstrīdētā lēmuma 107. apsvēruma), neviens no šiem paziņojumiem tieši nepierāda, ka notika jebkādas sarunas par komisijas maksas noteikšanu.
- 113 Jāatzīst, ka atsauces robežu vai mērķa cenas noteikšana var būt prettiesisks cenas noteikšanas paņēmieni, tā kā šādos apstākļos cenas vairs nav tirgus dalībnieku autonomu lēmumu rezultāts, bet gan viņu gribas vienotības rezultāts. Tomēr minētie skaitļi ("no 2 % līdz 4 %"; "aptuveni 3 %"; "no 2 % līdz 6 %"; skat. Apstrīdētā lēmuma 107. apsvērumu un 44. zemsvītras piezīmi), kas, kā norādīts iepriekš, atspoguļo EMI konstatētās tirgus cenas, ir neprecīzi un ļoti plaši (augstākais minētais skaitlis trīs reizes pārsniedz zemāko). Tādējādi šo pierādījumu spēks šķiet strīdīgs.

— Par dalībnieku uzvedību tirgū

- 114 Noteiktības dēļ Komisija uzskatīja, ka pēc 1997. gada 15. oktobra sanāksmes dalībnieki saskaņoja savas cenas saskaņā ar šķietami noslēgto vienošanos. Apstrīdētā lēmuma 147. un 148. apsvērumā tā min *Dresdner Bank*, *Commerzbank*, *HVB*, *VUW*, *GWK* un *Reisebank* piemērotās likmes. Šīs likmes ir no 3 % līdz 4,5 %, un dažas bankas iekasē arī noteiktu nemainīgu summu.

- 115 Prasītāja apstrīd secinājumus, ko Komisija izdara, balstoties uz šīm likmēm. Būtībā tā norāda, ka Komisija ir vērsusi uzmanību vienīgi uz komisijas likmēm, savā analizē ignorējot atlīdzības nemainīgo daļu. Tomēr, ievērojot maiņas nelielos apjomus, šai daļai ir būtiska ietekme uz iekasētās atlīdzības lielumu. Pareiza analīze par likmēm, kas iekasētas laika posmā no 1998. gada līdz pārejas periodam, rāda, ka Komisijas konstatētie fakti nav pareizi.
- 116 Šie argumenti šķiet nozīmīgi. Ciktāl lielākā šo pakalpojumu daļa attiecas uz summām, kas mazākas par EUR 200 (iebildumu rakstā minēti 70 %, skat. iebildumu raksta 9. punktu), fiksētas likmes komisijas maksas DEM 5 vai DEM 10 apmērā vai no minimālā maiņas apjoma būtiski ietekmē banku iekasētās summas apmēru, ja tas ir noteikts procentos. Tāpēc Komisijai nebija tiesību aprobežoties ar iekasētās komisijas maksas likmes izvērtēšanu, kas sniedz tikai daļēju ieskatu par cenu, ko iekasē no klientiem.
- 117 Detalizēta informācija par prasītājas un citu banku izmantotajām tabulām 1999. gadā atrodama iebildumu raksta 56. punktā. No šiem pierādījumiem redzams, ka, ja tiek ņemta vērā maiņas pakalpojuma galīgā izmaksa (komisijas maksa un maksājums ar fiksētu likmi vai minimālais apjoms), iekasētā komisijas maksa dažādās bankās būtiski atšķiras. Kas attiecas uz 2000. gadu, prasītāja ir iesniegusi publikāciju presē, kurā minēti banku iekasēto komisijas maksu līmeņi (prasības pieteikuma 25. pielikums). Šis dokuments rāda, ka, lai apmainītu DEM 100, maksa par maiņas pakalpojumu, ko iekasēja 21 Vācijas banka, svārstījās no DEM 0 līdz DEM 25. Lai apmainītu DEM 1 000, cenu starpība bija no DEM 0 līdz DEM 50. Izsakot procentuāli, šie skaitļi rāda, ka Komisijas veiktā faktu konstatācija (Apstrīdēta lēmuma 147. un 148. apsvērumi) par to, ka Apstrīdētā lēmuma adresāti saskaņojuši savas cenas no 3 % līdz 4,5 % robežās, ir nepareizs. Nav pierādījumu, uz kuru pamata būtu iespējams nešaubīgi secināt, ka cenu konvergenci "koridora" virzienā izraisīja

kas cits, nevis parasta tirgus darbība. Gluži pretēji, kopš pārejas perioda sākuma komisijas maksas ir būtiski samazinājušās, ko var izskaidrot ar valūtas maiņas riska izzušanu. Tendence turpinājās līdz pat pārejas perioda beigām, kas atbilst iesaistīto dalībvalstu valūtu maiņas pakalpojumu tirgus izzušanai.

- 118 Līdz ar to pierādījumi, uz kuru pamata Komisija uzskatīja, ka [A.] ziņojumu apstiprina piedalošos banku saskaņota uzvedība tirgū, nav pārliecinoši.
- 119 Visi iepriekš apskatītie pierādījumi ļauj secināt, ka Komisija nav atbilstoši piemērojamajiem juridiskajiem kritērijiem pierādījusi, ka, kā tā apgalvoja, pastāv vienošanās, kas attiecas gan uz maksas noteikšanu par EUR zonas valūtas maiņas pakalpojumiem, gan uz šīs samaksas iekasēšanas veidiem. Līdz ar to ir jāatzīst par pamatotiem prasījumi, kas norāda, ka šādu faktu konstatācija ir kļūdaina un ka apsūdzotie pierādījumi nav pietiekami.
- 120 Tāpēc Apstrīdētais lēmums ir jāatceļ, nepārbaudot pārējos prasījumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 121 Saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 87. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar prasītājas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PĪRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

nospriež:

- 1) **atcelt Komisijas 2001. gada 11. decembra Lēmumu 2003/25/EK par procesu atbilstoši EK Līguma 81. pantam (Lieta COMP/E-1/37.919) (ex 37.391) — Bankas komisijas maksa par EUR zonas valūtu maiņu — Vācija), ciktāl tas attiecas uz prasītāju;**

- 2) **Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 29. novembrī.

Sekretārs

Priekšsēdētāja

H. Jung

P. Lindh

II - 3538

Satura rādītājs

Prāvas priekšvēsture	II - 3498
Atbilstošais tiesiskais regulējums	II - 3498
Apstrīdētais lēmums	II - 3505
Process	II - 3512
Prasītājas prasījumi	II - 3512
Juridiskais pamatojums	II - 3513
Par faktu konstatāciju	II - 3514
Par vienošanos par veidiem, kādos iekasējama komisijas maksa par maiņu	II - 3514
Prasītājas izvirzītie argumenti	II - 3514
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3518
Par vienošanos par komisijas maksas lielumu	II - 3524
Apstrīdētais lēmums	II - 3524
Prasītājas izvirzītie argumenti	II - 3527
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3528
— Par [A.] ziņojumu	II - 3529
— Par <i>Commerzbank</i> un <i>Bayerische Landesbank</i> paziņojumiem	II - 3534
— Par dalībnieku uzvedību tirgū	II - 3535
Par tiesāšanās izdevumiem	II - 3537